

- Αργυρούδη Α. Α. (1999). Η οχυρωμένη πόλη μέσα από τις μικρογραφίες βυζαντινών χειρογράφων. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 9.
- Bojadžiev N. (2009). Fortification systems in Central Rhodope mountain during Late Antiquity and Middle Ages. Στο Petrunova B., Aladžov A., & Vassileva E. (Επιμ.), *Laurea. In honorem Margaritae Vaklinova* (σσ. 111-128.).
- Γεωργαλήδη Ε. Σ. (1999). Πύλες, πύργοι και κάστρα στην εικονογραφία των βυζαντινών νομισμάτων. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 26–27.
- Γούναρη Ε. Γ. (1999). Το κάστρο της Μήθυμνας Λέσβου και οι οικοδομικές του φάσεις. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 29–30.
- Δαδάκη Σ. (1999). Μεσαιωνικές οχυρώσεις Θάσου. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 33–34.
- Δαδάκη Σ. & Στρατή Α. (1997). Νομός Σερρών. 12η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. *Αρχαιολογικό Δελτίο 47 (1992), Β,2 Χρονικά*, 515–519.
- Ελευθερίου Ε. (2001). Συμβολή στην άμυνα της Βυζαντινής Αρκαδίας: Το Παλιόκαστρο της Ζαράκοβας. Στο *Πρακτικά του Στ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών, Τρίπολη 24-19 Σεπτεμβρίου 2000. τ. Τόμος Β': Αρχαιότητα και Βυζάντιο* (σσ. 559–569). Εταιρεία Πελοποννησιακών Σπουδών.
- Ευγενίδου Δ. (1997). *Κάστρα Μακεδονίας και Θράκης. Βυζαντινή Καστροκτισία*. Αδάμ.
- Ευγενίδου Δ. & Καλαμαρά Π. (1998). *Βυζαντινά Οχυρωματικά*. Hellenic Ministry of Culture.
- Θεοχαρίδου Κ. (1999). Πρώιμες φάσεις του κάστρου της Ναυπάκτου. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 40–41.
- Ιωαννίδου Ν. (1999). Κάστρο του Πλαταμώνα—Λευκός Πύργος Θεσσαλονίκης: Στο μεταίχμιο από την οχυρωματική τεχνική των Βυζαντινών στην νέα τεχνική. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων*, 43–44.
- Izmirligil Ü. (2005). Excavation, conservation, restoration work in the Side theatre and its environs in 2004. *Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri/ News of Archaeology from Anatolia's Mediterranean*

Areas 3, 79–83.

- Κακαβάς Γ. & Δρόσου Κ. (1998). Ανασκαφικές εργασίες και μελέτη αναστήλωσης στην Βυζαντινή οχύρωση της Καστοριάς στην πλατεία Κουμπελίδικης. Στο *Το αρχαιολογικό έργο στην Μακεδονία και την Θράκη 8 (1994)* (σσ. 1–16).
- Καραγιάννη Φ. (1999). Από την πόλη της ύστερης αρχαιότητας στο βυζαντινό κάστρο. Το παράδειγμα της Μακεδονίας. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 45–46.
- Κάσδαγλη Α. - Μ., Μιχαηλίδου Μ., Αρχοντόπουλος Θ., Νίκα Α., Παπαβασιλείου Ε., Βολανάκης Λ., & Σιγάλα Μ. (1997). Ρόδος, 4η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. *Αρχαιολογικό Δελτίο 47 (1992), Β'2 Χρονικά*, 670–681.
- Κόλιας Τ. Γ. (1999). Αμυνα και οχυρώσεις στο Βυζάντιο. Οι μαρτυρίες των γραπτών πηγών. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 52.
- Κόλλιας Ε. (2001). Οικισμοί, Κάστρα και Μοναστήρια της Μεσαιωνικής Κω. Στο *Ιστορία- Τέχνη- Αρχαιολογία της Κω. Α' Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, Κως, 2-4 Μαΐου 1997*. (σσ. 291–320).
- Κόλλιας Ε. Ε. (1999a). Μάστορες, πρωτομάστορες και μηχανικοί των μεσαιωνικών οχυρώσεων της Ρόδου. *Δελτίον Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 20, 149–164.
- Κόλλιας Ε. Ε. (1999b). Το αμυντικό σύστημα της Δωδεκανήσου κατά την βυζαντινή περίοδο και την εποχή της ιπποτοκρατίας. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 51.
- Κομματάς Δ. (1999). Το κάστρο της Κανίνας στην Παλαιά Ήπειρο (Krius Vetus). *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 23.
- Κοντογιάννης Ν. (2001). Κάστρα και οχυρώσεις στην Μεσσηνία κατά τους Μεσαιωνικούς και Νεώτερους χρόνους. Στο *Πρακτικά του Στ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών, Τρίπολη 24-19 Σεπτεμβρίου 2000.: τ. Τόμος Β': Αρχαιότης και Βυζάντιο* (σσ. 521–545). Εταιρεία Πελοποννησιακών Σπουδών.
- Κορδόσης Μ. (2002). Τα Βυζαντινά Γιάννενα: Κάστρο (πόλη), ξώκαστρο, κοινωνία, διοίκηση, οικονομία. *Ιστοριογεωγραφικά 9*, 9–375.
- Κούσουλα Α. & Κονιόρδος Β. (1999). Ανασκαφική έρευνα στον Πύργο του Τριγωνίου των ανατολικών τειχών της Θεσσαλονίκης. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και*

Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 56–57.

Κουφόπουλος Π. Μ. (1999). Κατασκευαστικές παρατηρήσεις στην Ιουστινιάνεια πύλη τον δυτικού τείχους της Μονής Σινά. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 58.*

Λοβέρδου-Τσιγαρίδα Κ. (2000). Το κάστρο του Πλαταμώνα 1995-1999. *Εικοστό συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα 12, 13 και 14 Μαΐου 2000. Πρόγραμμα και περιλήψεις Ανακοινώσεων., 51–52.*

Λοβέρδου-Τσιγαρίδα Κ. (1999). Η προχριστιανική και βυζαντινή φάση τον κάστρου του Πλαταμώνα: Νέα στοιχεία. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 62–63.*

Λοβέρδου-Τσιγαρίδα Κ. & και άλλοι. (2001). Αρχαιολογικές έρευνες στην περιοχή του Κάστρου του Πλαταμώνα 1998-1999. Στο *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη 13 (1999)* (σσ. 435–464).

Λοβέρδου-Τσιγαρίδα Κ., Μήσσης Β., Μάστορα Ε., Καραγιάννη Β., & Κοντογιαννοπούλου Μ. (2001a). Έρευνες στο Κάστρο του Πλαταμώνα. Στο *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη 15.* (σσ. 401–414).

Λοβέρδου-Τσιγαρίδα Κ., Μήσσης Β., Μάστορα Ε., Καραγιάννη Β., & Κοντογιαννοπούλου Μ. (2001b). Το τέλος της ανακαφικής έρευνας στην Κρανιά Ν.Παντελεήμονα Πιερίας. Στο *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη 15.* (σσ. 415–423).

Μαμαλούκος Στ. (1999). Το κάστρο της Λειβαδιάς. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 66–67.*

Μανούσου-Ντέλλα Κ. & Κάσδαγλη Α. Μ. (1999). Ο προμαχώνας τον Αγ. Γεωργίου στις οχυρώσεις της Ρόδου. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 75–76.*

Μάρκη Ε. (1998). Ανασκαφή στις Λουλουδιές Κίτρους. Στο *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη 8 (1994).* (σσ. 151–157).

Μάρκη Ε. (2000). Ανασκαφών Θεσσαλονίκης ερανήσματα. Στο *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη 14* (σσ. 247–257).

Μάρκη Ε. (1999). Παλαιοχριστιανικές και βυζαντινές οχυρώσεις στη Βόρεια Πιερία. Οι περιπτώσεις των

- Λουλουδιών και της Πύδνας. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 72–73.
- Μάρκη Ε. & Λοβέρδου-Τσιγαρίδα Κ. (1997). Νομός Πιερίας. 9η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. *Αρχαιολογικό Δελτίο 47 (1992), Β,2 Χρονικά*, 442–444.
- Μαστορόπουλος Γ. (1999). Το Κάστρο τ' Απαλίου. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 75–76.
- Μουτζάλη Α. (2004). Μια υστεροβυζαντινή θέση στην Ακρόπολη της Αρκαδικής Ψωφίδος. Στο Κακούρης Ι., Χούλια Σ., & Αλμπάνη Τζ. (Επιμ.), *Θωράκιον. Αφιέρωμα στη μνήμη του Παύλου Λαζαρίδη*. (σσ. 159–168). Υπουργείο Πολιτισμού, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Διεύθυνση Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων.
- Μπακιρτζής Ν. & Ωραιόπουλος Φ. (2001). *Δοκίμιο για την οχυρωτική στο Βυζάντιο. Ο βορειοελλαδικός χώρος. 4ος – 15ος αι.* Υπουργείο Πολιτισμού.
- Μπακιρτζής Χ. (1998). Ανασκαφή χριστιανικής Αμφιπόλεως. *Πρακτικά της Αρχαιολογικής Εταιρείας 151 (1996)*, 229–241.
- Μπακιρτζής Χ. (2000). Ανασκαφή χριστιανικής Αμφιπόλεως. *Πρακτικά της Αρχαιολογικής Εταιρείας 153 (1998)*, 153–154.
- Μπρίκας Α. & Τρουρής Κ. (1999). Η οχύρωση του Διδυμοτείχου. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 82–83.
- Πέκτος Α. (2000). Ανασκαφή νοτιοδυτικού τμήματος τειχών Διοκλητιανούπολεως στο Άργος Ορεστικό Καστοριάς. Στο *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη 14*. (σσ. 581–590).
- Σαββοπούλου-Κατσίκη Χ. (1999). Παλαιοχριστιανικές και βυζαντινές οχυρώσεις στο νομό Κιλκίς. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 99–100.
- Ταμπάκη Σ., Ζόμπου-Ασήμη Α., & Κλεμεντίδου-Παπαδάμου Α. (1999). Το κάστρο του Λευκού Πύργου. *Βυζαντινά 20*, 303–329.
- Τσουρής Κ. (2001). Το κάστρο στο Παλιό Πυλί της Κω και ὄσιος Χριστοδούλου ὁ Λατρινός. Στο *Ιστορία- Τέχνη- Αρχαιολογία της Κω. Α' Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, Κως, 2-4 Μαΐου 1997*. (σσ. 365–378).
- Τσουρής Κ. (1999). Παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά οχυρωματικά έργα χωρίς οικιστικό προορισμό.

Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 109–110.

Φουτάκης Π. (2004). Μελέτη των αρχαίων τειχών της Μεθώνης. *Αρχαιολογία και Τέχνες* 90, 68–79.

Ahmet E. (1999). Physical evidence revealed during the cleaning and excavation of the outer wall of the land walls of Constantinople at the Porta Romanus. *BMGS* 23, 102–115.

Ahunbay M. & Ahunabay Z. (2000). Recent work on the land walls of Istanbul: Tower 2 to tower 5. *DOP* 54, 227–239.

Ajbabin A.I. (2008). The date of construction of the defence walls of Eski-Kermen settlement. Στο *Byzantium within the context of world culture. Dedicated to the 100th anniversary of Alisa Vladimirovna Bank's birth 1906-1984. Materials of the conference.* (σσ. 314-328.). The state Hermitage Publisher.

Akpolat M. S. (2009). *Haçlı seferleri sırasında önem kazanan bir ortaçağ kalesi: Ravanda. (Medieval castle which gained importance during the Crusades: Ravanda).* (Τχ. 26/2). 26/2, 16-32.

Aladzov D. (2001). Famous, forgotten, unknown fortresses in the region of Haskovo. Στο *Klokotnica* 96.

Aladžov Z. (2007). *Excavations at Blesna fortress near Dimitrovgrad. Preliminary report.* (Τχ. 48). 48, 162–170.

Aladžov Z. (2009). A gold ring from the fortress of Markela near Karnobat. Στο Grigorov V., Daskalov M., & Komatarova -Balnova E. (Επιμ.), *Eurica. In honorem Ludmilae Donchevae- Petkovae.* Natsionalen archeologicheski institute s muzej.

Alekseenko N. A. (2007). *Antike und byzantinische Münzfunde in der Festung Čembalo in Balaklava.* (Τχ. 16). 16, 358-365.

al-Qudah Z. (2001). Le nuove scoperte nella regione di Ajlun (Giordania). Στο Morlier H (Επιμ.), *La mosaïque gréco-romaine IX. Actes du IXe Colloque internationale pour l'étude de la mosaïque antique et médiévale à Rome* (σσ. 453–457).

Amucano M. A. (2010). Le fortificazioni bizantine nell'area nord-orientale della Sardegna. Osservazioni preliminari. Στο Patitucci Uggeri S. (Επιμ.), *Archeologia Castellana nell'Italia meridionale. Bilanci e aggiornamenti. Atti della IV Conferenza Italiana di Archeologia Medievale. Roma, CNR, 27– 28 novembre 2008.* (σσ. 266–291). Officina di Studi Medievali.

Anderson W. (2009). *Late Byzantine occupation of the Castle at Tios.* (Τχ. 17). 17, 265-277.

Andonova M. (2009). Coins from the small fortification at the Melnik fortress. Στο Dončeva-Petkova I., Neševa V., & Aladžov A. (Επιμ.), *Dezembertage der bulgarischen mittelalterlichen Archäologie «Professor Stančo Vaklinov». Beiträge zur bulgarischen Archäologie. Bd. Vii.* (σσ. 184-211.).

- Andreescu H. (1999). Note despre Cetatea Chilia (A few notes about Kilia). *Pontica* 32, 225–232.
- Andrudes P. (2007). *Ο βυζαντινός πύργος στη θέση 'Πίνακα' της Κασσάνδρας στη Χαλκιδική*. (Τχ. 26). 26, 247-270.
- Arce I. (2008). Hallabat: Castellum, coenobium, praetorium, qasr. The construction of a palatine architecture under the Umayyads (I). Στο Bartl K. & Al-Razzaq M. A. (Επιμ.), *Residences, castles, settlements. Transformation processes from late antiquity to early Islam in Bilad al-Sham, Proceedings of the International Conference at Damascus* (τ. 24, σσ. 153-182.).
- Arik O. (2002). 2001 work season at Alanya castle. *Kazı Sonuçları Toplantısı XXIV (24)*, 519–534.
- Ariotti A. (2009). “*Qasr al-Buleida*”: A late Roman-Byzantine fortified settlement on the Dead Sea Plain, *Jordan*. Archaeopress.
- Arık M. O. & Bilici Z. K.. (2009). Alanya Kalesi 2007 Yılı Çalışmaları (2007 work at Alanyacastle). Στο *Sonuçları Toplantısı* (τ. 1, σσ. 19-24.). Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü.
- Armstrong P. (2005). *The earlier Byzantine castle at Torone*. (Τχ. 3). 3, 9–15.
- Asutay N. (2003). Die Entdeckung des Romanos-Tores an den Landmauern von Konstantinopel. *BZ* 96, 1–4.
- Asutay-Effenberger N. (2007). *Die Landmauer von Konstantinopel-Istanbul* (τ. 18).
- Asutay-Effenberger N. (2010). Die Landmauer von Konstantinopel-İstanbul. *HZ* 290, 717–719.
- Asutay-Effenberger N. & Effenberger A., (2008). *Eski İmaret Camii, Bonoszisterne und Konstantinsmauer*. (Τχ. 58). 58, 13-44.
- Asutay-Effenberger N. & Effenberger A. (2009). *Zum Verlauf der Konstantinsmauer zwischen Marmarameer und Bonoszisterne und zu den Toren und Straßen*. (Τχ. 59). 59, 1-35.
- Atanasov G. & Russev N. (2008). *Mediaeval Bulgarian and Golden Horde coins of 13th–14th centuries from a fort near Pozharevo village on the Lower Danube*. (Τχ. 7/1). 7/1, 389-402.
- Athanasov G. (2004). De nouveau sur la localisation de la forteresse byzantine de St. Cyrille en Scythie Mineure. Στο Candea I., Sârbu V., & Neagu M. (Επιμ.), *Prinos lui Petre Diaconu la 80 de ani*. (σσ. 405–417). Muzeul Brăila-Muzeul Dunării de jos. Brăila, Editura Istros.
- Ayfle ÇAYLAK TÜRKER. (2006). *The Gallipoli castle in the Byzantine period*. (Τχ. 2). 23(2), 175–198.
- Aylward W. (2006). *The Byzantine fortifications at Pegae (Priapus) on the Sea of Marmara*. (Τχ. 16). 16, 179-203.
- Aylward W. (2010). The late Byzantine fortifications at Pege on the Sea of Marmara. Στο Ödekan A., Akyürek E., & Necipoğlu N. (Επιμ.), *On ikinci ve on üçüncü yüzyıllarda Bizans dünyasında değişim / Change in the Byzantine world in the twelfth and thirteenth centuries*. (σσ. 342-356.).

- Bagnall R. S. (2001). The Camp of Hibis. Στο Gagos T. & Bagnall R. S. (Επιμ.), *Essays and texts in honor of J. David Thomas*. (σσ. 3–9). American Society of Papyrologists.
- Băjenaru C. (2004). Observatii recente cu privire la fortificatia de tip quadriburgium de la Ovidiu. (Recent Observations about the early Byzantine Quadriburgium-type of Ovidiu). *Pontica* 35–36 (2002–2003), 293–314.
- Bakirtzis Ch. (2003). The Urban Continuity and Size of Late Byzantine Thessalonike. *DOP* 57, 35–64.
- Bakirtzis Ch. (2008). Secular and military buildings. Στο Cormack R., Haldon J., & Jeffreys E. (Επιμ.), *The Oxford Handbook of Byzantine Studies*. (σσ. 373–384.). Oxford University Press.
- Bakirtzis N., (2010). The practice, perception and experience of Byzantine fortification. Στο Stephenson P. (Επιμ.), *The Byzantine World*. (σσ. 352–371). Routledge.
- Bakirtzis N. & Oreopoulos Ph. (2001). *An essay on Byzantine fortification, northern Greece 4th-15th c.* Hellenic Ministry of Culture.
- Balandier C. (2004). The defensive works of Cyprus during the Late Roman and Early Byzantine periods (4th–7th cent. A. D.). Στο *Επιστημονική Επετηρίς Τμήματος Αρχαιοτήτων Κύπρου / Report of the Department of Antiquities RDAC (2003)* (σσ. 261–273).
- Ballas A. (2005). Περί των Μεσαιωνικών Κάστρων του Μανάλου. Συμβολή Δευτέρα. *Πρακτικά του Ζ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελεποννησιακών Σπουδών.*, 27, 16-40.
- Barakov V. (2010a). *Fortress-building along the upper courses of the rivers Rositsa and Yantra in Late Antiquity and the Mediaeval period*. (51/1 – 2). 51/1 – 2, 47-60.
- Barakov V. (2010b). Roads, passes, road and fortification structures in the Central Balkan mountains during the Antiquity and the Middle Ages). Στο Borisov B. (Επιμ.), *ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ 'СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ' И БЪЛГАРСКАТА АРΧΕΟΛΟГИЯ 1 (Veliko Tarnovo University 'St. St. Cyril and Methodius' and Bulgarian archaeology, vol. 1)* (σσ. 395–410).
- Barnes H. & Whittow M. (1998). The survey of medieval castles of Anatolia (1992-96): The Maeander Region. Στο Mathews R. (Επιμ.), *Ancient Anatolia. Fifty years' work by the British Institute of Archaeology at Ankara*. British Institute of Archaeology at Ankara.
- Barreca M. (2004a). L'interculturalità nell'area del Mediterraneo: Fortificazioni e siti bizantina in Calabria. *Porphyra* 2, 48–55.
- Barreca M. (2004b). L'interculturalità nell'area del Mediterraneo: Fortificazioni e siti bizantina in Calabria. *Porphyra* 2.
- Başgelen N. (2010). *Tarihi Fotoğraflarla Mermer Kule'den Ayvansaray'a İstanbul'un Karasurları (Fortification Walls of Istanbul from Mermer Kule to Ayvansaray through Historical Photographs)*.

- Basilatos N.G. (1996). *Θαλασσινά κάστρα. Μυτιλήνη—Μόλυβος—Πέτρα—Σκύρος—Παλαιό Ναβαρίνο*.
- Basilatos N.G. (1997). *Κάστρα της Ηπείρου. Ρινιάσα, Πάργα, Αγία, Σούλι-Κιάφα*.
- Bayliss R. & Crow J. (2000). The fortifications and water supply system of Constantinople. *Antiquity* 283, 25–26.
- Bchlendorf-Arslan B. (2005). Stratified Byzantine pottery from the city wall in the southwestern sector of Amorium. Στο Bchlendorf-Arslan B., Uysal A. O., & Witte-Orr J. (Επιμ.), *Çanak. Late antique and medieval pottery and tiles in Mediterranean archaeological contexts, Proceedings of the First International Symposium Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Archaeological Contexts*. (σσ. 273–293).
- Belenes G. (1999). Οι οχυρώσεις των πόλεων στο Βυζάντιο. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων.*, 15–16.
- Bernal Casasola D. (2000). La ocupación bizantina de Septem. Análisis del registro arqueológico y propuestas de interpretación. Στο *V Reunión d'Arqueologia Cristiana Hispànica. Cartagena 1998* (σσ. 121–133).
- Bertocci S. & Bini M. (Επιμ.). (2009). *Castelli medievali a Petra e nel Vicino Oriente tra rilievo e archeologia. Atti del convegno internazionale di studi, Firenze, 21– 25 ottobre 2004*. Società editrice fiorentina.
- Bikic V. & Ivanisevic V. (1996a). South gate area in the upper town of Beigrade Fortress. *Starinar* 47, 253–271.
- Bikic V. & Ivanisevic V. (1996b). South gate area in the upper town of Beigrade Fortress. *Starinar* 47, 253–271.
- Blachostergios I. (2009). Εργασίες αποκατάστασης τμημάτων κάστρου Φαναρίου Καρδίτσας 2002-2005. Στο Mazarakis-Ainian A. (Επιμ.), *Αρχαιολογικό Έργο Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας. Πρακτικά επιστημονικής συνάντησης*. (σσ. 551-565.). Υπουργείο Πολιτισμού/πανεπιστήμιο Θεσσαλίας .
- Bocharov S. G. (1998). *Fortifications of Caffa: The end of the 13th—The second half of the 15th Century*. (σσ. 82–116).
- Bocharov S.G. (1998). *Fortifications of Caffa: The end of the 13th—The second half of the 15th Century* (σσ. 82–116).
- Bojadžiev N. (2009). *Medieval ceramics from the fortress Kaleto, near town of Smolyan*. (Grigorov V., Daskalov M., & Komatarova -Balinova E., Επιμ.; σσ. 107-113.). Natsionalen archeologicheski institute s muzej.

- Borison B. (Επιμ.). (2010α). *ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ 'СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ' И БЪЛГАРСКАТА АРХЕОЛОГИЯ 1 (Veliko Tarnovo University 'St. St. Cyril and Methodius' and Bulgarian archaeology, vol. 1)*. Universitetsko izdatelstvo «St. St. Cyril and Methodius».
- Borison B. (2010b). Ранновизантийската крепост до с. Дядово и мястото и в ранновизантийската укрепителна система. (Early Byzantine Fortress near the Village of Dyadovo, in the Visinity of the Town of N. Zagora and its Place in the Early Byzantine Sistem of Fortification.). Στο Borison B. (Επιμ.), *ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ 'СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ' И БЪЛГАРСКАТА АРХЕОЛОГИЯ 1 (Veliko Tarnovo University 'St. St. Cyril and Methodius' and Bulgarian archaeology, vol. 1)* (σσ. 363–379).
- Borison B. (2009). “Castra Rubra” during Antiquity and the Middle ages. Στο Jordanov I. (Επιμ.), *Travelling in medieval Bulgaria. Proceedings of First National Conference “Travelling to Bulgaria. The Travelling in Medieval Bulgaria and the Modern Tourism”*. (σσ. 185-198.). Izdatelstvo Abagar.
- Bowden W., Lavan L., & Machado C. (Επιμ.). (2004). *Late antique archaeology 2: Recent research on the late antique countryside*. Brill.
- Boyd M. & Provost S. (2001). Application de la prospection géophysique à la topographie urbaine, I.Philippes, les quartiers Sud-Ouest. *BCH 125 (2001), 2. Études, Chroniques et Rapports*, 453–521.
- Bozzetti P. (2004). *Il castrum bizantino di Oschiri: Un caso di diagnostica e conservazione* (Τχ. 2). 2, 125–138.
- Brands G. (2002). Die Stadtmauern. Teil I. Die byzantinischen Befestigungsanlagen von Pergamon, mit ihrer Wehr- und Baugeschichte. *Gnomon 76*, 57–61.
- Brands G. (2004). Orientis apex pulcher – Die Krone des Orients. Antiochia und seine Mauern in Kaiserzeit und Spätantike. *Antike Welt 35/2*, 11.
- Brasse Ch. (2010). Von der Stadtmauer zur Stadtgeschichte. Das Befestigungssystem von Antiochia am Orontes. Στο Lorenzen J., Pirson F., Schröder P. I., & Wulff-Rheidt U. (Επιμ.), *Aktuelle Forschungen zur Konstruktion, Funktion und Semantik antiker Stadtbefestigungen*. (σσ. 261-282.). Ege Yayınları.
- Breccia G. (2004). ‘Salus Orientis’. Il nuovo sistema militare romano-orientale alla prova, 379–400. *RSBN n. s. 41*, 3–72.
- Bruno G. A. (1998). Calabria meridionale: Baluardo dell'impero alla caduta della Sicilia bizantina. Brevi considerazioni. Στο Carra Bonacasa R. M. (Επιμ.), *Byzantino-Sicula IV. Atti del I congresso internazionale di archeologia della Sicilia bizantina (Corleone, 28 luglio–2 agosto 1998)*. (σσ. 611–651).

- Bruno G. A. & Coscarella A. (2001). Prime indagini nella fortezza medievale di San Niceto (Motta San Giovanni – Reggio Calabria). *Archeologia medievale* 28, 349–371.
- Bujard J. & Joguín M. (1995). La fortification de Kastron Mayfaa/ Umm ar-Rasas. Στο Amr K. & Zayadine F. A. (Επιμ.), *Studies in the history and archaeology of Jordan V of Jordan V. Art and technology throughout the ages*. (σσ. 241–249). Department of Antiquities.
- Bulic´ D. (2008). *The Fortress of Gradina – Končulić, near Raška*. 29-58.
- Bülow Von G. (2007). The Fort of Iatrus in Moesia Secunda: Observations on the Late Roman Defensive System on the Lower Danube (Fourth Sixth centuries A.D.) . Στο Poulter A. (Επιμ.), *The transition to late antiquity on the Danube and beyond*. (σσ. 459-478.). Oxford University Press.
- Burgarella F. (2002). L'eparchia di Mercurio: Territorio e insediamenti. *RSBN* 39, 59–92.
- Burgarella F. (2006). Fondazione di città e costruzione di kasta: Aspetti tecnici. Στο Burgarella F. & Ieraci Bio A. M. (Επιμ.), *La cultura scientifica e tecnica nell'Italia meridionale bizantina. Atti della sesta Giornata di studi bizantini .Studi di filologia antica e moderna* (σσ. 193–205).
- Büyükkolancı M. (2010). Ayasuluk'ta Yeni Bulunan Kale Köşkü ve Hamamı (Recently found fort residence at Ayasuluk and its bath). Στο Pektaş K., Cirtil S., & Özgün Cirtil S. (Επιμ.), *XIII. Ortaçağ ve Türk dönemi kazıları ve sanat tarihi araştırmaları sempozyumu bildirileri, 14 – 16 Ekim 2009/Proceedings of the XIIIth symposium of Medieval and Turkish period excavations and art historical researchs, 14 – 16 October 2009, Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü Yayınları, 1*. (σσ. 143–154). Ege Yayınları.
- Carrere M. (2006). *La forteresse de Kyrenia: Monographie (XIIe–XVIe siècle)*.
- Cheyne J. C. (2001). La conception militaire de la frontière orientale (IXe–XIIIe siècle). Στο Byzantium Easmond A. (Επιμ.), *Eastern approaches to Byzantium. Papers from the thirty-third Spring symposium of Byzantine studies, University of Warwick, Coventry, March 1999*. Aldershot.
- Christie N. (2007). From the Danube to the Po: The Defence of Pannonia and Italy in the Fourth and Fifth Centuries A.D. Στο Poulter A. (Επιμ.), *The transition to late antiquity on the Danube and beyond*. (σσ. 547-578.). Oxford University Press.
- Cirkovic S. (1998). Inhabited cities" of Constantine Porphyrogennitos and the oldest territorial organization. *ZRVI* 37, 9–32.
- Crossmann P. (2003). Zu dem angeblich befestigten Kloster über der Südmauer von al-Kâb. *Bull. Soc. d'Archéol. d'Alexandria* 47, 113–125.
- Crow J. (2006). Der Anastasische Wall: „Die letzte Grenze“. Στο Jilek S. (Επιμ.), *Grenzen des römischen Imperiums. Zaberns Bildbände zur Archäologie, Sonderbände der Antiken Welt*. (σσ. 181-187.).

- Crow J. (2007a). Amida and Tropaeum Traiani: A Comparison of Late Antique Fortress Cities on the Lower Danube and Mesopotamia. Στο Poulter A. (Επιμ.), *The transition to late antiquity on the Danube and beyond*. (σσ. 435-455.). Oxford University Press.
- Crow J. (2007b). The Anastasian wall and the lower Danube frontier before Justinian. Στο Vagalinski L. F (Επιμ.), *The Lower Danube in antiquity (VI c. BC–VI c. AD)* (σσ. 397–410).
- Crow J. (2007c). The infrastructure of a great city: Earth, walls and water in late antique Constantinople. Στο Lavan L., Zanini E., & Sarantis A. (Επιμ.), *Technology in transition A.D. 300 –650*. (σσ. 251-285.). Brill.
- Crow J. (2009). Byzantine castles or fortified places in Paphlagonia and Pontus. Στο Vorderstrasse T. & Roodenberg J. (Επιμ.), *Archaeology of the countryside in Medieval Anatolia*. (σσ. 25-43.).
- Crow J., Bayliss R., & Bono P. (2000). The Anastasian Wall and the Water Supply of Constantinople Survey 2000. *Anatolian Archaeology* 6, 16–18.
- Crow J. & Ricci A. (1999). The Anastasian Wall Project 1996-1997. *Araştırma Sonuçları Toplantısı* 16, 239–249.
- Crow J., Ricci A., Bono P., & Bayliss R. (1999). Anastasian Wall Project 1999. *Anatolian Archaeology* 5, 15.
- Curcic S. & Chatzetryphoios E. (Επιμ.). (1997). *Κοσμική Μεσαιωνική Αρχιτεκτονική στα Βαλκάνια, 1300-1500 και η Διατήρηση της*. Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης.
- Cuscito G. (2007). *Il castrum di Grado e i suoi poli di culto. Una nuova cronologia?* (Τχ. 77). 77, 261–278.
- D' Angela C. (2006). Il kástron bizantino. Στο R. F. D' Angela C (Επιμ.), *Dal Kástron bizantino al Castello aragonese*. (σσ. 33–39).
- Damian O. (2003). *La forteresse byzantine de Nufăru. Sur le problèmes d' nu sit superposé par un village contemporain* (1 (14)). 1 (14), 237–266.
- Damjanov D. (2009). Early Byzantine and Mediaeval Bulgarian Fortress near village Beden – Central Rhodope Mountain. Στο Petrunova B., Aladžov A., & Vassileva E. (Επιμ.), *Laurea. In honorem Margaritae Vaklinova*. (σσ. 111–128).
- De Staebler P. D. (2008). The city wall and the making of a late antique provincial capital. Στο Rattè Ch. & Smith R. R. R (Επιμ.), *Aphrodisias Papers 4. New research on the city and its monuments.*: τ. *Supplementary Series 70*. (σσ. 285-318.).
- Decker M. (2006). *Towers, refuges, and fortified farms in the late Roman East* . (Τχ. 56). 56, 499–520.
- Dermendžiev E. (2009). *The north tower of the mediaeval fortress on the Trapezitsa Hill in Veliko*

Tărnovo. (50/3 – 4). 50/3 – 4, 48-67.

- Devreker J., Thoen H., & Vermeulen F. (2003). *Excavations in Pessinus: The so-called Acropolis. From Hellenistic and Roman cemetery to Byzantine castle*. Academia Press.
- Di Stefano G. (2003). *Villaggi rurali e fattorie fortificate della Sicilia bizantina*. (38/1 – 4). 38/1 – 4, 59-60.
- Di Stefano G. (2005). Villaggi rurali e fattorie fortificate degli Iblei. Un modello siciliano tardoantico. Στο Volpe G. & Turchiano M. (Επιμ.), *Paesaggi e insediamenti rurali in Italia meridionale fra Tardoantico e Altomedioevo. Atti del Primo Seminario sul Tardoantico e l'Altomedioevo in Italia Meridionale (Foggia 12 – 14 febbraio 2004)*. (σσ. 667–674). Edipuglia.
- Dimitrov V. (1998). Siegel des Theogriostos. Metropolit von Philippupolis. *Numizmatika i sfrag*. 5/2, 90–93.
- Dinčev V. (2007). The fortress of Thrace and Dacia in the early Byzantine Period. Στο Poulter A. (Επιμ.), *The transition to late antiquity on the Danube and beyond*. (σσ. 479–546). Oxford University Press.
- Dinitchev V. (1997). Household substructure of the early-Byzantine fortified settlements on the present Bulgarian territory. *Archaeologia Bulgarica 1*, 47–63.
- Distefano G. (2003). Villaggi rurali e fattorie fortificate della Sicilia Bizantina. *Bulletin Association pour l'Antiquité tardive 12*, 60–64.
- Distefano S. (2006). La fondazione del castrum longobardo di Ferulae e l'edificazione della turris lapidea. Στο Francovich R. & Valenti M. (Επιμ.), *IV Congresso Nazionale di Archeologia Medievale (Società degli Archeologi Medievisti Italiani, Abbazia di San Galgano)* (σσ. 180–185).
- Doğan S. (2004). Likya'da Bizans Dönemi Araştırmaları 2003 / Surveys of Byzantine period in Lycia. *ANMED 2*, 90–94.
- Doğan S. (2005). Byzantine surveys in and around Alanya in 2004. *Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri/ News of Archaeology from Anatolia's Mediterranean Areas 3*, 97–102.
- Doğan S. (2010). Alanya'da Kızılcaşehir Kalesi ve on ikinci yüzyılda Akdeniz (Kızılcaşehir Fortress in Alanya and the Mediterranean in the twelfth century. Στο Ödekan A., Akyürek E., & Necipoğlu N. (Επιμ.), *On ikinci ve on üçüncü yüzyıllarda Bizans dünyasında değişim / Change in the Byzantine world in the twelfth and thirteenth centuries*. (σσ. 370-379.).
- Domevski P. (1997). New late Roman fortress in Svištov to the west of Novae. Στο Biernacki A. B. & Pawlak P. (Επιμ.), *Late Roman and early Byzantine cities on the lower Danube from the 4th to the 6th century A.D.* (σσ. 35–37). Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Donato E. (2006). *Il castello di Pietramala (Cleto, CS): Dall'insediamento bizantino all'incastellamento*

- medievale. Discussione sui primi dati archeologici* (Francovich R. & Valenti M., Επιμ.; σσ. 280–286).
- Donceva I. & Stojkov V. (1998). Sondages dans la forteresse antique Kovacevsko Kale. *Archeologija* 39/1–2, 70–76.
- Džanov A. V. (2006). Festung von Sudak. 200 Jahre der Forschung. Στο *Fortress of Sudak. History – Archeology – Epigraphy. Collected works and materials.* (σσ. 322-357.).
- Džanov A. V. & Farbej A. M. (2010). (*Zur Baudatierung des Kuppelgebäudes in der Festung von Sudak*). (Τχ. 31). 31, 38–45.
- Edwards R. W. (2008). The role of military architecture in medieval Cilicia: The triumph of a non-urban strategy. Στο Hovannisian R. G. & Payaslian S. (Επιμ.), *Armenian Cilicia.* (σσ. 153-244.). Mazda Publishers.
- Egea Vivancos A. (2004). Ciudades, fortificaciones, necrópolis y monasterios en el alto Eufrates sino durante la época paleocristiana. Siglos IV–VII. Στο Blázquez Martínez J. M. & Gonzáles Blanco A. (Επιμ.), *Sacralidad y arqueología. Homenaje al Prof. Thilo Ulbert al cumplir 65 años.* (σσ. 33–66). Universidad de Murcia.
- Egea Vivancos A. (2004). Ciudades, fortificaciones, necrópolis y monasterios en el alto Éufrates sirio durante la época paleocristiana. Siglos IV–VII. Στο Blázquez Martínez J. M. & Gonzáles Blanco A. (Επιμ.), *Sacralidad y arqueología. Homenaje al Prof. Thilo Ulbert al cumplir 65 años.* (σσ. 33–66). Universidad de Murcia.
- Ermolaeva I. E. (1999). *The policy of Byzantium with regard to the nomads in the 5th-6th centuries.* (σσ. 72–78).
- Ersen A. (1999). Physical evidence revealed during the cleaning and the excavations of the outer wall of the land walls of Constantinople at the Porta Romanus. *BMGS* 23, 102–115.
- Ersen A., Acun S., & Gurdal E. (2004). A Characterization Method for the Ancient Mortars. Στο Sayi O. (Επιμ.), *Metin Ahunbay'a Armagan. Bizans Mimari Üzerine Yazılar.* Ege Yayinlari.
- Ertuğrul Ö. (1997). 1995 ylu Trakya bölgesinde yapildan Rorna-Bizans devri yüzey araştımarst (Römischbyzantinische Periode in Thrakien. Survey in 1995). *Araştırma sonuçlari toplantisi II,* 1–14.
- Falkenhausen V. (2000). Rocca Niceforo: Un castello normanno in Calabria. *BollGrott* 54, 227–237.
- Falzone G. (2006). *Un'iscrizione greca siciliana relativa ad una fondazione castrense.* (Τχ. 1). 1, 427-430.
- Fernández-Ochoa C. & Morillo Á. (2005). Walls in the urban landscape of late Roman Spain. Defense and

- imperial strategy. Στο Bowes K. & Kulikowski M. (Επιμ.), *Hispania in late antiquity. Current perspectives*. (σσ. 299–340). Brill.
- Fieina Z.T. (1995). Military architecture and the defense system” of Roman-Byzantine southern Jordan. A critical appraisal of current interpretations. Στο Amr K., Zayadine F., & Zaghoul M. (Επιμ.), *Studies in the history and archaeology of Jordan V of Jordan V. Art and technology throughout the ages*. (σσ. 261–269). Department of Antiquities.
- Finkbeiner B. & Finkbeiner U. (2004). Barbalissos – Balis. Eine weitgehend versunkene Festung und Handelsstadt am Euphrat. *Antike Welt* 35/4, 83–90.
- Foss C. (1996). *Cities, fortresses and villages of Byzantine Asia Minor*. Varionini-Ashgate Publishing.
- Foss C. (1998). The survey of medieval castles of Anatolia, 1982-1984. Στο Mathews R. (Επιμ.), *Ancient Anatolia. Fifty years' work by the British Institute of Archaeology at Ankara*. (σσ. 359–366). British Institute of Archaeology at Ankara.
- Fourdrin J.-P. (1997a). *Le front oriental de la forteresse byzantine de Sahyuu*. 45, 51–67.
- Fourdrin J.-P. (1997b). Le front oriental de la forteresse byzantine de Sahyuu. *Cahiers Archéologiques* 45, 51–67.
- Fourdrin J.-P. (1998). L'association de la niche et de l'archère et dans les fortifications élevées en Syrie entre le VIe et le XIIe siècle. *Syria* 75, 279–294.
- Freeman P., Vennett J., Fieina Z. T., & Hoffmann B. (Επιμ.). (2002). *Limes XVIII. Proceedings of the XVIIIth International Congress of Roman Frontier Studies held in Amman, Jordan (September 2000)*. Archaeopress.
- Gelichi S. (2003). Il castello di Harim: Un sito fortificato tra musulmani e crociati nella Siria del nord. *Archeologia medievale* 30, 431–452.
- Gelichi S. (2006). «... *Castrum igne combussit ...*». *Comacchio tra Tarda Antichità ed Alto Medioevo*. (Τχ. 33). 33, 19–48.
- Gelichi S. & Mazzoni S. (2001). Harim. Un castello di Siria. La prima crociata e non solo. *Archeologia viva* 20/89, 40–47.
- Gelichi S. & Nepoti N. (2005). Pottery from Harim castle (northern Syria): Crusader and Muslim period. Στο Bchlendorf-Arslan B., Uysal A. O., & Witte-Orr J. (Επιμ.), *Çanak. Late antique and medieval pottery and tiles in Mediterranean archaeological contexts, Proceedings of the First International Symposium Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Archaeological Contexts*. (σσ. 457–468).
- Georgieva V. (2009). The gate of Lyutitsa fortress near Ivaylovgrad. Στο Grigorov V., Daskalov M., &

- Komatarova -Balinova E. (Επιμ.), *Eurica. In honorem Ludmilae Donchevae-Petkovae*. (σσ. 511-517.). Natsionalen archeologicheski institute s muzej.
- Gierlichs J. (2009). *Wie sahen die seldschukischen Burg- und Stadtmauern von Konya aus? Überlegungen zu den antiken und byzantinischen Spolien und ihrem Verhältnis zu den seldschukischen Reliefs*. (Τχ. 3). 3, 157-168.
- Giuliani R. & Favia P. (2007). *La "sedia del diavolo". Analisi preliminare delle architetture del sito medievale di Montecorvino (Foggia)*. (Τχ. 12). 12, 133-159.
- Gizdova N. (2009a). The necropolis of the Tsepina fortress, Pazardzhik district. Στο Dončeva-Petkova I., Neševa V., & Aladžov A. (Επιμ.), *Beiträge zur bulgarischen Archäologie*. (σσ. 258-289.). Izdatelstvo Agato.
- Gizdova N. (2009b). Water-supply system at the Tsepina fortress at the village of Dorkovo, Pazardzik region. Στο Dončeva-Petkova I., Neševa V., & Aladžov A. (Επιμ.), *Dezembertage der bulgarischen mittelalterlichen Archäologie «Professor Stančo Vaklinov». Beiträge zur bulgarischen Archäologie. Bd. Vii*. (σσ. 254-268.).
- Gjuzelev V. (2006). Der Bulgare Rajko, Neffe des Momčil, Kämpfer und Kephale der Festungen Tărlis und Brodi im Gebiet von Serres im 14. Jh. Στο Garabedjan A., Gjuzelev V., Stateva E., Simeonova L., Kajmakamova M., Kočev N., & Rakova S. (Επιμ.), *Byzance, les Balkans, l'Europe. E'tudes en honneur du prof. Vasilka Tačkova-Zaimova*. (σσ. 259-264.). Institut d'études balkaniques.
- Gorianova S. (2009). The bridge installation in the Provat/Oveč fortress. *Proceedings of First National Conference "Travelling to Bulgaria. The Travelling in Medieval Bulgaria and the Modern Tourism"*, 230-238.
- Greatrex G. & Greatrex M. (1999). The Hunnic invasion of the East of 439 and the fortress of Ziatha. *Byz* 69, 65–75.
- Greenhalgh M. (1999). Spolia in fortifications: Turkey, Syria and North Africa. Στο *Ideologie e pratiche del reimpiego nell'alto medioevo. 1h—2.1 aprile 799S*. (σσ. 785–932). Centro Italiano di studi sull'Alto Medioevo.
- Gregory S. (1996). Was there an eastern origin for the design of late Roman fortifications? Some problems for research on forts of Rome's eastern frontier. The Roman army in the East. Στο Kennedy D. I., Foss P., & Humphrey J. H. (Επιμ.), *The Roman Army in the East*. (σσ. 169–209).
- Gregory S. (1997). *Roman military architecture on the Eastern frontier from AD 200-600*. (τ. 3).
- Grigorov V. (2010). The Byzantine fortress »Krasen« near Panagyurishte. Στο Daim F. & Drauschke J. (Επιμ.), *Byzanz – das Römerreich im Mittelalter. Römisch- Germanisches Zentralmuseum zu Mainz*.

- (σσ. 779-806.). Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums.
- Grimal N. & Adly E. (2004). Fouilles et travaux en Égypte et au Soudan 2002–2003. *Orientalia* 73.
- Grossmann P. (2001). Abū Sa'ar revisited. *Bull. Soc. D'Archéol. Copte* 40, 89–95.
- Grossmann P., Jones M., Noeske H. - Ch., Le Quesne Ch., & Sheehai P. (1998). Zweiter Bericht über die britisch-deutschen Grabungen in der römischen Festung von Babyion-Alt- Kairo. *Archäol. Anz*, 1, 173–207.
- Grossmann P., Jones M., Noeske H.-Chr., Le Quesne Ch., Sheehai P. (1998). *Zweiter Bericht über die britisch-deutschen Grabungen in der römischen Festung von Babyion-Alt- Kairo. 1*, 173–207.
- Gutteridge A. (2003). Cultural geographies and “The ambition of Latin Europe”: The city of Durres and its fortifications c. 400 – c. 1501. *Archeologia medievale* 30, 19–65.
- Hadji-Maneva M. (2003). Paleobyzantine coins from the Ohrid Fortress. Στο *XIII e Congrès International de Numismatique (Madrid, 15–19 Septembre 2003), Résumés des Communications (Madrid 2003)*. (σ. 169).
- Hadjistylle K., (χ.χ.). St. Hilarion castle: Its Byzantine phase of construction. Στο Chotzakoglu Ch. G. (Επιμ.), *Δ' Διεθνές Κυπριολογικό Συνέδριο*. (σσ. 160–162). Εταιρεία Κυπριακών Μελετών.
- Hanak W. (2004). Sultan Mehmet II Fatih and the Theodosian walls. The conquest of Constantinople 1453;and his strategies and successes. Στο Atasoy S. (Επιμ.), *Istanbul Üniversitesi 550. Yıl. Uluslararası Bizans ve Osmanlı Sempozyumu (XV. Yüzyıl). 550th Anniversary of the Istanbul University. Internationalk Byzantine and Ottoman Symposium (XVth Century). 30–31 May 2003*. Üniversitesi Istanbul.
- Hayes J. W. (2003). Hellenistic and Roman Pottery Deposits from the Saradna Kolones Castle Site at Paphos. *Annual of the British School at Athens* 98, 447–516.
- Henning J., Balabanov T., Milo P., & Ziemann D. (2007). Khan Omurtag's stone palace of AD 822: A “modernized” eighth century timber fort. Στο *Post-Roman towns, trade and settlement in Europe and Byzantium, I: The heirs of the Roman West, II: Byzantium, Pliska, and the Balkans* (σσ. 433-440.).
- Heslop M. (2007). *The Search for the Byzantine Defensive System in Southern Rhodes*. (Τχ. 16). 16, 69-81.
- Hohlfelder R. L. & Vann R. L. (1998). Uncovering the Maritime secrets of Aperlae, a coastal settlement of ancient Lycia. *American Schools of Oriental Research* 61, 1, 26–37.
- Hristov N. (2008). *Bronze weights from the late antique and mediaeval fortress of Provat-Ovech*. (7/2.). 7/2., 45–55.
- Iliev G. (2005). On an Early Christian Find from the Fortress near the village Dicin, District Veliko

- Tarnovo. Στο Κόστοβα Ροσιца (Επιμ.), *Κυλтурните текстове на миналото. Носители, символи и идеи*. (σσ. 157–166).
- Inanov S.A. (2008). “*In the shadow of Justinian’s fortresses*”? *F. Curta and paradoxes of early Slavic identity*. (Τχ. 2). 2, 5-12.
- Ivanišević V. (2010). Caričin Grad – the fortifications and the intramural housing in the lower town. Στο Daim F. & Drauschke J. (Επιμ.), *Byzanz– das Römerreich im Mittelalter. Römisch- Germanisches Zentralmuseum zu Mainz.*: τ. 2/2. (σσ. 747-775.). Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums.
- Ivanisevic V. & Nikolic-Dordevic S. (1997). New traces of Roman fortification in Singidunum: 30 Knez Mihailova Street’s Site. Στο Popovic M. (Επιμ.), *Singidunum I* (σσ. 65–150).
- Jacob A. (2010). Vestigia bizantine nell’antica diocesi di Castro. Στο Cerfeda F. G. & Moscatello L. (Επιμ.), *Andrano e Castiglione d’Otranto nella storia del Sud Salento, II: Atti del Convegno «Studi e ricerche per la nostra storia», Andrano- Castiglione d’Otranto, 5 –12 giugno 2008*. (σσ. 37–57). Argo.
- Jenkins G., Mb’ ride D., & Rossi C. (1999). Brief report on the 1998 Umm el-Dabadib project. *Ann. Serv. Antiquités de l’Égypte* 74, 3–7.
- Jeremič G. (2009). *Saldum. Roman and early Byzantine fortification. Cahiers des Portes de Fer*; (τ. 6). Institute of Archaeology.
- Jordanov I. (2008). Byzantine seals from the Kale Fortress near present-day Dimitrovgrad. Στο Stavrakos Ch., Wassiliou A.-K., & Krikorian M. K. (Επιμ.), *Hypermachos. Studien zu Byzantinistik, Armenologie und Georgistik. Festschrift für Werner Seibt zum 65. Geburtstag*. (σσ. 89–103).
- Jordanov I. (2010). Byzantine Lead Seals from the village of Melnitsa (District of Elkhovo, Bulgaria), Part II. Στο Cheynet J.-C & Sode C. (Επιμ.), *Studies in Byzantine Sigillography*: τ. 10. (σσ. 33-59).
- Kaisambalos K., Loverdou-Tsigarida K., & Tsioumis A. (1995). Magnetic prospection at sites of archaeological interest: The castle of Platamon. Στο Liritzis I. & Isokas G. (Επιμ.), *South-Eastern Europe Second Conference in Delphi, 19th -21st April 1991 Part 45*. (σσ. 471–478).
- Kakabas G. (1995). *Νομός Καστοριάς. 11η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων*. (Τχ. 50). Β’2 Χρονικά.(50), 611-612.
- Karailiev P. (2007). *Early Byzantine fortress at “Alekov bair”, near the village Znamenets, municipality Radnevo*. (Τχ. 2). 2, 355–358.
- Karailiev P. (2009). *The military building by the North Gate of the Trapezitsa Castle in Veliko Tărnovo*. (50/3 – 4). 50/3 – 4, 68-76.

- Karaosmanoğlu M., (2009). *Altintepe Urartu Kalesi 2007 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları (2007 excavation and restoration activities in Urartian fort at Altintepe)*. 3, 119-138.
- Karaskaj G. (χ.χ.). Die militärische Architektur vom 6. Jh. Bis zum Anfang des 7. Jh. In Albanien. Die Neuerungen des 6. Jh. Στο *Acta XIII Congressus Internationalis Archaeologiae Christianae Bd. II* (σσ. 867–874).
- Kardaras G. (2008). *Η πολεμική τέχνη των πρώιμων Σλάβων (Στ'—Ζ' αι.)*. (Τχ. 18). 18, 185-205.
- Kardulias N. (2005). *From Classical to Byzantine. Social evolution in late antiquity and the fortress at Isthmia, Greece*. Archaeopress.
- Kawatoko M. (1995). *A port city site on the Sinai Peninsula: Al-Tur. The 11th expedition in 1994. (Asummai report)*. The Middle Eastern Culture Center in Japan.
- Kawatoko M. (2007). Archaeological survey of the Rāya/al-Tūr area in 2005 and 2006. *Mishkah 2*, 27–122.
- Kawatoko M. & Shindo Y. (2006). Archaeological survey of the Rāya/al-Tūr area on the Sinai Peninsula, Egypt 2003. *Mishkah 1*, 21–80.
- Kennedy D. (2002). Qaryat al-Hadid: A 'lost' Roman military site in northern Jordan. *Levant 34*, 99–110.
- Kephalonitu Ph., (2007). Η ανασκαφή των παλαιοχριστιανικών τειχών της Νικόπολης. *Νικόπολις Β' Πρακτικά του Δεύτερου Διεθνούς Συμποσίου για τη Νικόπολη*, 299-305.
- Ketanes K. D. (2003). Οδοιπορικό στο Βυζαντινό Κάστρο της Ζίχνας. *Αρχαιολογία και Τέχνες 88*, 44–51.
- Kiel M. (2002). Magnesia on the Maeander as Byzantine Fortress and Turkish Market Place. Remarks on the Mosque of Aydınoğlu Mehmed Hah Çelebi b. Musa Bey. Στο Oney G. (Επιμ.), *Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu. Prof. Dr. Gönül Öney'e Armagan, 10–13 Ekim 2001*. (σσ. 375–385). Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü.
- Kirilov Ch. (2007). The reduction of the fortified city area in late antiquity: Some reflections on the end of the “antique city” in the lands of the Eastern Roman Empire. Στο Henning J. (Επιμ.), *Post-Roman towns, trade and settlement in Europe and Byzantium, I: The heirs of the Roman West, II: Byzantium, Pliska, and the Balkans*. (σσ. 3-24.).
- Klinkott M. (2001a). *Altertümmer von Pergamon. Die Stadtmauern. Teil 1. Die byzantinischen Befestigungsanlagen von Pergamon mit ihrer Wehr- und Baugeschichte*.
- Klinkott M. (2001b). Die Stadtmauern. Teil 1. Die byzantinischen Festungsanlagen von Pergamon mit ihrer Wehr- und Baugeschichte. Στο *Deutsches Archäol. Institut. Altertümmer von Pergamon XVI. 1*.
- Klinkott M. (2001c). *Die Stadtmauern. Teil 1. Die byzantinischen Festungsanlagen von Pergamon mit ihrer Wehr- und Baugeschichte*.

- Klinkott M. (2001d). *Die Stadtmauern. Teil 1. Die byzantinischen Festungsanlagen von Pergamon mit ihrer Wehr- und Baugeschichte*. De Gruyter.
- Klinkott M. (2004). Die Stadtmauern. Teil 1. Die byzantinischen Festungsanlagen von Pergamon mit ihrer Wehr- und Baugeschichte. *Gnomon* 76, 57–61.
- Klinkott M. (2005). Die Burg- und Stadtmauern von Pergamon. *Nürnberger Blätter zur Archäologie* 20 (2003/2004), 121–130.
- Klinkott M. (2010). Die byzantinischen Wehrmauern von Pergamon als Abbild der politisch-militärischen Situationen im westlichen Kleinasien. Στο Daim F. & Drauschke J. (Επιμ.), *Byzanz – das Römerreich im Mittelalter. Römisch- Germanisches Zentralmuseum zu Mainz*. (τ. 2/2, σσ. 831-861.). Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums.
- Kojčeva E. (2006). *Civitates et castra on Via Militaris and Via Egnatia. Early crusaders' view*. (Τχ. 44). 44, 139-144.
- Komata D. (1991). *Qyteti iliro-arberor i Kanines (The Illyrian-Arberi fortress in Kaniria)*.
- Konrad M. (2008). Roman military fortifications along the eastern desert frontier: Settlement continuities and change in North Syria, 4th–8th centuries A. D. Στο Bartl K. & Al-Razzaq M. A. (Επιμ.), *Proceedings of the International Conference at Damascus, 5 – 9 November 2006*. (τ. 24, σσ. 433-453.).
- Kontogiannis N. D. (2010). *Settlements and countryside of Messenia during the late Middle Ages: The testimony of the fortifications*. (Τχ. 34). 34, 3-29.
- Kontogiannis N. D. & Arvaniti S. (2005). The medieval Kato Kastro (Lower Castle) of Andros: Excavation data and ceramic material. Στο Bchlendorf-Arslan B., Uysal A. O., & Witte-Orr J. (Επιμ.), *Proceedings of the First International Symposium Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Archaeological Contexts* (σσ. 349–361).
- Kountoura E. (1997). New fortresses and bishoprics in the 8th Century Thrace. *REB* 55, 279–289.
- Kouzov Chr. (2000). A find of Medieval iron objects from a fortress near the village of Dolishte, Varna District (Bulgarian Black Sea coast). *Archaeologia Bulgarica* 4, 2, 85–91.
- Kowalski S. P. (1999). The prefect's house in the late Roman legionary fortress in Palmyra. *Études et Travaux* 18, 161–171.
- Kramer J. (1998). Zu Herkunft und Umfeld von ἀπλικτον Milit rlager . *Archiv für Papyrusforschung*, 44, 244–252.
- Kristo Gy. (2002). *Városok és folyók a DAI-ban. Cities and Rivers in DAI*. (σσ. 3–8).
- Kumuse A. (2005). Το φραγκικό κάστρο Παυλόκαστρο Πατρών. *Πρακτικά του Ζ' Διεθνούς Συνεδρίου*

Πελεποννησιακών Σπουδών., 27, 323-336.

- Kvachatadze E. (2003). Chained” lions on the porch of Kolagiri Fortress. To the interpretation of the “chained” lions in the medieval Georgian sculpture. Στο Janjalia M. (Επιμ.), *Georgian antiquities*.
- Kvachatadze E. (2007). «Chained» lions on the porch of Kolagiri Fortress: Towards an interpretation of «chained» lions in medieval Georgian sculpture. (Τχ. 6). 6, 78-84.
- Κυρι Α. Κ. (1999). Οχυρωμένα νησιωτικά καταφύγια στον Αργολικό Κόλπο κατά τους σκοτεινούς αιώνες (5ος – 7ος αι. μ.Χ.). Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 64–65.
- Lala Comneno M. A. (2004). Cenni sulle tipologie delle strutture materiali nell’Armenia storica, XI–XV secolo. Στο Calzolari V., Sirinian A., & Zekiyani B. L. (Επιμ.), *Bnagirk ‘ yišatakac ‘. Documenta memoriae. Dall’Italia e dall’Armenia. Studi in onore di Gabriella Uluhogian*. (σσ. 391–402). Dipart. di Paleografia e Medievistica, Univ. Bologna.
- Lararov L. (2001). *Data about the coin circulation at Provadian fortress according to the numismatic materials of Dulgopol Historical Museum*.
- Leclant J. & Minault-Gout A. (2001). Fouilles et travaux en Égypte et au Soudan, 1999–2000. *Orientalia* 70, 349–476.
- Lewin A. (2003). Kastrom Mefaa, the Equites Promoti Indigenae and the Creation of a Late Roman Frontier. *Liber annuus. Studium Biblicum Franciscanum* 51 (2001), 293–304.
- Lightfoot Ch. S. (1998). The survival of cities in Byzantine Anatolia: The case of Amorium. *Byz* 68, 56–71.
- Lilic V. (2002). *Early Byzantine castles and small fortresses in the northern part of the Skopje-Kumanovo region.: τ. II* (Rakocija M., Επιμ.; σσ. 177-184.).
- Loots L. (1997). City fortifications of Sagalassos from the Hellenistic to the late Roman Period. Στο Waelkens M. & Poblome J. (Επιμ.), *Sagalassos IV. Report on the Survey and Excavation Campaigns of 1994 and 1995*. (σσ. 513–537).
- Mackensen M. (1998). Les castra hiberna de la Legio III Augusta à Ammaedara/Haidra. Στο Khanoussi M., Ruggeri P., & Vismara C. (Επιμ.), *L’Africa romana. Atti del XIII convegno di studio. Djerba, 10-13 dicembre 1998*. (σσ. 1739–1759).
- Mackensen M. (2006). *The Late Roman Fort at Nag al-Hagar near Kom Ombo in the Province of Thebais (Upper Egypt)*. (Τχ. 62). 62, 161-195.
- Madgearu A. (2004). O cataramă de tip pápa descoperită în fortificația romano-bizantină Halmyris

- (Murighiol, jud. Tulcea). (A Bucle of Pápa type found in the early byzantine Fortress Halmyris (Murighiol, Tulcea County). Στο Candea I., Sârbu V., & Neagu M. (Επιμ.), *Prinos lui Petre Diaconu la 80 de ani*. (σσ. 343–353). Muzeul Brăila-Muzeul Dunării de jos. Brăila, Editura Istros.
- Magness J. (1999). Redating the forts at Ein Boqeq, Upper Zoar, and other sites in SE Judaea, and the Implications for the nature of the Limes Palaestinae. Στο Humphrey J. H. (Επιμ.), *The Roman and Byzantine Near East. Volume 2. Some recent archeological research*. (σσ. 189–206).
- Magos K. (2005). *Ανάδειξη του νότιου τοίχους του πρωτοβυζαντινού «κάστρου» της πόλης του Ρόδου*. (Τχ. 19). 19, 391-428.
- Majko V. V. (2008). *Armenische Denkmäler des mittelalterlichen Sudak*. (Τχ. 1). 1, 60–65.
- Majko V. V. (2010). *Sudaker Gräfte. Der früheste Gräberhorizont – zur Frage der städtischen Nekropolen von Sugdaia aus dem 10.–11. Jh*. (Τχ. 4). 4, 111–128.
- Malpede V. (2002). L'area delle fortificazioni settentrionali in età romana e tardo-antica. Στο D. A. Agostino B (Επιμ.), *Cuma. Nuove forme di intervento per lo studio del sito antico*. (σσ. 75–87).
- Mannoni T. & Murialdo G. (2001). *S. Antonio: Un insediamento fortificato nella Liguria bizantina*.
- Manusu-Ntela K. (2009). *Οι θαλάσσιες οχυρώσεις και τα λιμάνια της πόλης της Ρόδου*. (Τχ. 30). 30, 67-80.
- Mare M. (χ.χ.). Διερεύνηση βυζαντινού τείχους στην Κάτω Μερά Ιεράπετρας. Στο Andrianakes M. & Tzachile I. (Επιμ.), *Αρχαιολογικό Έργο Κρήτης 1. Πρακτικά της 1ης Συνάντησης*. (σσ. 200-210.). Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Marinow K. (2008). Twierdza Emona. Na nadmorskich stokach średniowiecznego Hemusu (Forteresse Emona. Sur les versants maritimes de l'Hemus moyenâgeux). *Vox Patrum* 28, 52/1, 617–633.
- Marke E. & Konstantinidu K. (2005). *Ο οχυρωματικός περίβολος του Λευκού Πύργου και άλλες οχυρώσεις στη Θεσσαλονίκη* (Τχ. 19). 19, 2011–2020.
- Marksteiner Th., Niewöhner Ph., & Yener-Marksteiner B. (2009). *Der Burgberg von İnışdibi bei Işlada in Zentrallykien. Antike Festung und byzantinische Kapelle*. 15, 85–102.
- Martorano F. (Επιμ.). (2002). *Santo Niceto nella Calabria medievale. Storia architettura tecniche edilizie. Storia della tecnica edilizia e restauro dei monumenti*, 3. 'L'Erma' di Bretschneider.
- Martorano F. (1999). Fortifications byzantines dans le theme de Calabre. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης*. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 74.
- Matha-Dematha L. (1999). Οχυρωμένοι οικισμοί των Κυκλάδων στην περίοδο της Λατινοκρατίας: Δεδομένα και ζητήματα. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και*

Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 64–65.

- Milanova O. (2009). The castle “Baba Vida” and medieval Bdin in 13th–14th c. Στο Dončeva-Petkova I., Neševa V., & Aladžov A. (Επιμ.), *Dezembertage der bulgarischen mittelalterlichen Archäologie «Professor Stančo Vaklinov»*. Beiträge zur bulgarischen Archäologie. Bd. Vii). (σσ. 157-168.). Izdatelstvo Abagar.
- Milinković M. (2010). *Die Gradina auf der Jelica. Frühbyzantinische Stadt und mittelalterliche Siedlung*. Zavod za udžbenike.
- Minuto D. (1999). Sulla frequentazione del territorio aspromontano di Pietra Cappa in età altomedievale. *BollGrott* 53, 349–367.
- Mkulcic I. (2002). *Spätantike und frühbyzantinische Befestigungen in Nordmakedonien: Städte – Vici–Refugien – Kastelle*. Beck.
- Molinari A. (Επιμ.). (1997). *Segesta IL II castello e la moschea (Scavi 1989-1995)*. Soprintendenza per i Beni Culturali e Ambientali di Trapani. Sezione per i Beni Archeologici, Flaccovio Editore.
- Molinari A. (1998). Insediamento rurale e fortificazioni nella Sicilia occidentale in età bizantina. Vecchi e nuovi dati su Segesta e Selinunte. Στο Carra Bonacasa R. M. (Επιμ.), *Byzantino-Sicula IV. Atti del I congresso internazionale di archeologia della Sicilia bizantina (Corleone, 28 luglio–2 agosto 1998)*. (σσ. 323–353).
- Motto M. (2007). *Bisanzio e la difesa della Siria: Arabi foederati, incursioni arabe e conquista islamica (IV–VII secc.)*. (Τχ. 10). 10, 5–27.
- Mpallas A. (2005). *Δύο Αρκαδικά Μεσαιωνικά κάστρα. Ψηλός Άη-Γιώργης και Τσιπιανά*. (Τχ. 28). 28, 129–162.
- Mrkobrad D. (1996). Ras-Postenje, istraživanja 1995. Godine (Ras-Postenje, les recherches 1995). *Glasnik Srpskog arheološkog društva* 12, 121–129.
- Mrkobrad D. (1997). Ras-Postenje: Phases in the development of the fortress. *ZRV* 36, 203–219.
- Nanetti A. & Para E. (2006). *La fortezza di Methone. Diario di viaggio del Corso di fotografia Meduproject in Grecia.: τ. I*.
- Napoli J. (1997). *Recherches sur les fortifications lineaires romaines*. Ecole Française.
- Nicolle D. (2007). *Crusader Castles in Cyprus, Greece and the Aegean 1191–1571*.
- Niewöhner Ph. (2008). *Sind die Mauern die Stadt? Vorbericht über die siedlungsgeschichtlichen Ergebnisse neuer Grabungen im spätantiken und byzantinischen Milet*. (Τχ. 1). 1, 181-201.
- Niewöhner Ph. (2010). Byzantinische Stadtmauern in Anatolien. Vom Statussymbol zum Bollwerk gegen

- die Araber. Στο Lorenzen J., Pirson F., Schröder P. I., & Wulff- Rheidt U. (Επιμ.), *Aktuelle Forschungen zur Konstruktion, Funktion und Semantik antiker Stadtbefestigungen*. (σσ. 239-260.). Ege Yayınları.
- Nikolov M. (2009). Early medieval ceramic amulet from the fortress of Rusocastro. Στο Grigorov V., Daskalov M., & Komatarova -Balinova E. (Επιμ.), *Eurica. In honorem Ludmilae Donchevae-Petkovaе*. (σσ. 291-296.). Natsionalen archeologicheski institute s muzej.
- Op de Beeck L. (2004). Pottery from the fortified town site of Qa'lat el-Babên. *Cahiers de recherches de l'Institut de Papyrologie et gyptologie de Lille 24*, 143–169.
- Ortolani G. (2000). *La fortificazione bizantina sull'acropoli di Gortina. III*, 801-812.
- Ovcarov D. (2001). La fortification près de l'église des Saints-Quarante-Martyrs à Veliko Tŕrnovo. *Archeologija 42/1–2*, 97–102.
- Özcan H. Ö. (2004). *Alanya Kalesinde üç Bizans Kilisesi. Three Byzantine churches in the Castle of Alanya*. (Τχ. 5). 5, 67–79.
- Özcan K. (2006). *Anadolu'da Türk Fethi öncesine Bizans Yerleşme Düzeni ve Savunma Sisteminin Mekân Organizasyonu: Kale Iskân Yerleri üzerine Bir Araştırma (Byzantine settlement patterns before the Turkish conquest of Asia Minor and rooming at fortification systems: A research on the locations of fortifications)*. (Asker Tarih Araştırmaları Dergisi). 7(Asker Tarih Araştırmaları Dergisi), 103–120.
- Päffgen B. & Karas U. (2010). Das justinianische Kastell von Madauros in Ost-Algerien. Στο Naumann-Steckner F. & Päffgen B. (Επιμ.), *Zwischen Orient und Okzident. Festschrift für Hansgerd Hellenkemper*. (σσ. 515-530.). Gebrüder Mann Verlag.
- Palazzi P. (2006). *Un insediamento fortificato della Liguria bizantina in località San Bernardo di Millesimo? Nota preliminare* (Τχ. 4). 4, 5–114.
- Pantelidu-Alexiadu Ai. (2006). Το Φρούριο της Γέφυρας του Ευρίπου. Στο Maltezos Ch. A & Papakosta Ch. E. (Επιμ.), *Βενετία- Εύβοια. Από τον Έγριπο στο Νεφροπόντε. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου*. (τ. 10, σσ. 293-318.). Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας. Εταιρεία Ευβοϊκών Σπουδών.
- Papacoslea Ş. (1995). Maurocastron și Cetatea Albă. Identitatea unei așezări medievale. (Maurocastron et Cetatea Albă. L'identité d'un site médiévale). *Rev. ist. 6, 11/12*, 911–915.
- Parker S. T. (1995). The typology of Roman and Byzantine forts and fortresses in Jordan. Στο Amr K., Zayadine F., & Zaghoul M. (Επιμ.), *Studies in the history and archaeology of Jordan V. Art and technology throughout the ages*. (σσ. 251–260). Department of Antiquities.
- Parman E. (2001). Eskişehir-Karacahisar'da bir Ortaçağ kalesi (A medieval castle at Karacahisar in

- Eskişehir). Στο *Uluslararası V. (Ortaçağ Kazı ve Araştırmaları Sempozyumu. 19–20 Nisan 2001.* (σσ. 451–462). Hacettepe Üniversitesi.
- Patitucci S. & Uggeri G. (2001). Kyme eolica e il castello bizantino. *Rendiconti Pontificia Accademia Romana di Archeologia* 72 (1999–2000), 47–112.
- Patitucci Uggeri S. (2006). Castra bizantini nel delta padano. Στο Jacob A., Martin J., & Noye G. (Επιμ.), *Histoire et culture dans l'Italie byzantine. Acquis et nouvelles recherches.* (σσ. 337–364.). École française de Rome.
- Patitucci Uggeri S. (Επιμ.). (2008). *Archeologia Castellana nell'Italia meridionale. Bilanci e aggiornamenti. Atti della IV Conferenza Italiana di Archeologia Medievale. Roma, CNR, 27– 28 novembre 2008.*
- Patitucci-Uggeri S. (1999). « Zeuxippus Ware »: Novità da Kyme Eolica (Turchia). Στο Μπακίρτζες Χ (Επιμ.), *Πρακτικά του 7ου Διεθνούς Συνεδρίου Μεσαιωνικής Κεραμικής της Μεσογείου* (σσ. 81–90). ΤΑΠΠ.
- Penkova B. & Cvetkov V. (2008). *The early layers of wall paintings at Bojana – new evidence after restoration.* (Τχ. 40). 40, 43–59.
- Perissinotto C. (1999). Contributo alla definizione del sistema di difesa del corridoio Bizantino nel territorio dell' Umbria meridionale. Στο Menesto E. (Επιμ.), *Il corridoio Bizantino e la Via Amerina in Umbria nell' alto medioevo.* (σσ. 219–258). Centro italiano di studi sull'alto medioevo.
- Perna R. (2005). *L'acropoli di Gortina in età romana e protobizantina. II,* 545–556.
- Përzhita L. (2008). Nouvelles données sur l'occupation du haut Moyen Âge en Dardanie. *Mélanges de l' École Française de Rome. Moyen Age* 120/2, 385–392.
- Perzhita L. & Hoxha G. (2003). *Fortifikime të shekujve IV – VI në Dardaninë Perëndimore (Late antiquity castles in Western Dardania).* Instituti Arkeologjik i Akademisë së Shkencave të Shqipërisë.
- Peschlow U. (2001). Die befestigte Residenz von Mermerkule. Beobachtungen an einem spätbyzantinischen Bau im Verteidigungssystem von Konstantinopel . *JÖB* 51, 385–403.
- Petković S. (2006). *Study of stratigraphy of cultural layers of late Roman Romuliana; case study: South tower of west gate of later fortification.* (Vasić M., Επιμ.; σσ. 29–45). Institute of Archaeology.
- Petrunova B. & Božkova B. (2008). *Early Byzantine golden coin hoard from St Petka fortress near Pežtera.* (Τχ. 4). 4, 57–63.
- Popov S. (2011). *The castle in Europe and in Bulgaria during the Middle Ages.* IK Kolhida.
- Popova Tz. (1999). Paleoethnobotanical and anthropological analysis from Roman town Nicopolis ad

- Istrum and a late antique hillfort by village of Dichin (Northern Bulgaria). *Archaeologia Bulgarica* 3, 2, 69–75.
- Popović I. (2005). Agrafe en or paléobyzantine de Sirmium. Στο Mirković M. (Επιμ.), *Römische Städte und Festungen an der Donau. Akten der regionalen Konferenz*. (σσ. 107-118.). Filozofski fakultet.
- Popović M. (1997). Les fortifications en terre palissadée et en pierres sèches dans les conflits serbobyzantins vers la fin du XIe siècle. *ZRVI* 36, 119–138.
- Popovic M. (1998). La ceramicjue importée dans les forteresses byzantines de Serbie au XIIe siècle. Στο Νικολάου Κ. (Επιμ.), *Βαλκάνια και Ανατολική Μεσόγειος, 12ος -17ος αιώνες. Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου στη Μνήμη Α.Α. Ζακυνθηνού. Αθήνα, 14-15 Ιανουαρίου 1994*. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ε.Ι.Ε.). Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών.
- Popović M. (2006). *The castle in late medieval Serbian lands*. (Τχ. 43). 43, 189–208.
- Popović M. & Bikič V. (2009). *Vrsenice. Late Roman and Serbian early medieval fortress*. Arheološki institut.
- Poulter A. (2005). The Bulgarian-British research programme in the countryside and on the site of an early Byzantine fortress: The implications for the Lower Danube in the 5th to 6th centuries AD. Στο Vagalinski L. F (Επιμ.), *The Lower Danube in antiquity (VI c. BC–VI c. AD)*. (σσ. 361–384).
- Poulter A. (Επιμ.). (2007). *The transition to late antiquity on the Danube and beyond*. Oxford University Press.
- Poulter A.G. (1998). Field survey at Louloudies: A new late Roman fortification in Pieria. *Annual of the British School at Athens* 93, 463–511.
- Poulter A.G. & Marki E. (1998). Field survey at Louloudies: A new late Roman fortification in Pieria. Στο *Το Αρχαιολογικό έργο στην Μακεδονία 9 (1995)* (σσ. 179–193).
- Premovic'-Aleksic'D. (2003). *Late antiquity and early Byzantine fortifications in the area of Novi Pazar.:* τ. II (Rakocija M., Επιμ.; σσ. 165–176).
- Preshlenov H. (2001). A late antique pattern of fortification in the eastern Stara Planina (the pass of Djulino). *Archaeologia Bulgarica* 5, 3, 33–43.
- Pringle D. (1981). *The Defence of Byzantine Africa from Justinian to the Arab Conquest. An Account of the Military History and Archaeology of the African Provinces in the Sixth and Seventh Centuries*.
- Pringle D. (1998a). Two Byzantine forts in Palaestina Tertia. Two Byzantine Forts in Palaestina Tertia. A review article. *Levant* 30, 203–208.
- Pringle D. (1998b). wo Byzantine Forts in Palaestina Tertia. A review article. *Levant* 30, 203–208.
- Pringle D. (2001). The chapels in the Byzantine castle of Sahyun (Qal'at Salah al-Din). Στο Herrin J.,

- Mullett M., & Otten-Froux C. (Επιμ.), *Mosaic. Festschrift for A.H.S. Megaw*. (σσ. 105–113). The British School at Athens.
- Pringle D. (2002). *Two fortified sites in Byzantine Africa: Aïn Djelloula and Henchir Sguidan*. (Τχ. 10). 10, 269–290.
- Provost S. (2002). Philippes. Rapport sur les travaux de l' École Française d' Athènes en 2001. *BCH 126*, 502–518.
- Rabovjanov D. (2008a). *Fortress construction in south-eastern Bulgaria in 9th and 10th c. AD*. 49., 171-183.
- Rabovjanov D., (2008b). *The castles and the defence systems outside the metropolis in the first Bulgarian Tsardom*. (64/5– 6.). 64/5– 6., 3-15.
- Raimondo C. (2002). Nuovi dati sulle produzioni ceramiche nella Calabria altomedievale: Il caso del castrum bizantino di Santa Maria del Mare. *Archeologia medievale 29*, 511–541.
- Raimondo C. (2005). Per un atlante crono-tipologico delle tecniche murarie in Calabria tra VI e XI secolo: Il contributo del castrum bizantino di S. Maria del Mare. *Archeologia Medievale 31 (2004)*, 473–496.
- Ramallo Asensio S. F. (2007). *Vizcaino Sánchez J., Evolución del sistema defensivo de Cartagena durante la Antigüedad*. (Rodríguez Colmenero A. & Rodá de Llanza I., Επιμ.; σσ. 483–522).
- Rasev R, Dinčev V, & Borissov B. (2005). Le village byzantin sur le territoire de la Bulgarie contemporaine. Στο Morrisson C, Sodini J.-P, & Lefort J (Επιμ.), *Les villages dans l'Empire byzantin: IVe–XVe Siècles* (σσ. 351–362).
- Rašev R.Popina. (2009). Gradishteto [Kaletu]: A antic fortress and early mediaeval earthen fortification. Στο Dončeva-Petkova I., Neševa V., & Aladžov A. (Επιμ.), *Beiträge zur bulgarischen Archäologie*. (σσ. 85-93.). Izdatelstvo Agato.
- Raskovic D. (2002). *Research condtions of early Byzantine fortifications in the northwest of Nis̆*.: τ. III (Rakocija M., Επιμ.; σσ. 183-194.).
- Rheidt K. (1999). Die Ausgrabungen in Aizanoi 1997. *Kazı Sonuçları Toplantısı XX (20)*, 2, 321–333.
- Rife J. (2008). Leo's Peloponnesian fire-tower and the Byzantine watch-tower on Acrocorinth. Στο Caraher W. R., Hall L.J., & Moore R.S. (Επιμ.), *Archaeology and History in Roman, Medieval and Post-Medieval Greece: Studies on Method and Meaning in Honor of Timothy E. Gregory* (σσ. 281–306).
- Roma G. (2006). Monasteri bizantini fortificati sul territorio della Calabria settentrionale. Problemi archeologici e lettura. Στο Jacob A., Martin J., & Noye G. (Επιμ.), *Histoire et culture dans l'Italie*

- byzantine. *Acquis et nouvelles recherches. Collection d'Kgcrole française de Rome*. (σσ. 505-514.).
- Rosser J. (2007). Stratigraphic evidence for the chronology of “Saranda Kolones” castle (Paphos, Cyprus). Στο Bchlendorf-Arslan B., Uysal A. O., & Witte-Orr J. (Επιμ.), *Çanak. Late antique and medieval pottery and tiles in Mediterranean archaeological contexts, Proceedings of the First International Symposium Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Archaeological Contexts* (σσ. 411–418).
- Rossi C. (2000). Umm el-Dabadib, Roman Settlement in the Kharga Oasis: Description of the visible remains. With a note on 'Ayn Amur. *Mitt. Deutsch. Arch. Inst. Abt. Kairo* 56, 335–352.
- Sande S. (2004). The Petropigi Fortress: A Late Byzantine and Early Ottoman Statio on the Via Egnatia. Στο Rosenqvist J. O. (Επιμ.), *Interaction and isolation in late Byzantine culture*. Swedish Research Institute in Istanbul.
- Santoro R. (2003). Il Castello di Tripoli. *Quaderni di archeologia della Libya* 18, 435–440.
- Sapin J. (1998). A l'est de Gerasa. Aménagement rural et réseau de communications. *Syria* 75, 349–367.
- Saradi H. (1997a). *The use of ancient spolia in Byzantine monuments: The archaeological and literary evidence*. 3, 395–423.
- Saradi H. (1997b). The use of ancient spolia in Byzantine monuments: The archaeological and literary evidence. *The International Journal of the Classical Tradition* 3, 395–423.
- Sdrolia S. (2007). Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά Μνημεία νομού Καρδίτσας. Στο Tsankarake E. (Επιμ.), *Οδοιπορικό στα Μνημεία του Νομού Καρδίτσας. Αρχαιότητες-Ναοί-Νεώτερα Μνημεία*. (σσ. 85–124). Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καρδίτσας.
- Settia A. A. (2001). La fortezza e il cavaliere: Tecniche militari in occidente. *Settimane di Studio del Centro Italiano di Studi sull' Alto Medioevo*, 45, 555–581.
- Sevim A., Günay I., & Satar Z. (2005). Mersin Kız Kalesi iskeletlerinin paleoantropolojik açıdan değerlendirilmesi. (Paleoanthropological analyses of skeletons from Mersin-Kız Kalesi). Στο 20. *Arkeometri Sonuçları Toplantısı. 24-28 Mayıs 2004, Konya*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Dösim Basımevi.
- Sieler M. (2008). *Egyptian Red Slip Ware A and its production at the site of the late Roman fort at Nag el-Hagar/Upper Egypt. Rei Cretariae Romanae Favtores*,. (40.). 40., 271-278.
- Skryžinskaja E. Č. (2006). *Fortress of Sudak. History – Archeology – Epigraphy. Collected works and materials*).
- Skutelas R. G. (2009). *Στα τείχη της Κωνσταντινούπολης. Ιστορικό μυθιστόρημα*. Λεξίτυπον.
- Snively C. S. (2002). *Golemo Gradis ĩte at Konjuh, Republic of Macedonia. Prolegomena to the study of a late antique fortification*.: τ. XI (Rakocija M., Επιμ.; σσ. 229-244.).

- Snively C. S. (2007). Late antique Nicopolis: An essay on city walls and their implications for urbanism. Στο Zachos K. (Επιμ.), *Πρακτικά του Δεύτερου Διεθνούς Συμποσίου για τη Νικόπολη (11-15 Σεπτεμβρίου 2002)*. (σσ. 739-749.). Ίδρυμα Άκτια Νικόπολις .
- Špehar P. (2010). *Materijalna kultura iz ranovizantijskih utvrdjenja na Djerdapu (Material culture from early Byzantine fortresses in Djerdap)*. Institute of Archeology / National Museum.
- Stankov V. (2009). Lead seals from the Rhodope fortress Tsepina, near to Dorkovo, Pazardzik district. Στο Jordanov I. (Επιμ.), *Proceedings of First National Conference "Travelling to Bulgaria. The Travelling in Medieval Bulgaria and the Modern Tourism"*. (σσ. 246-253.). Izdatelstvo Abagar.
- Stephanidu A. (2004). *Οι μεσαιωνικές οχυρώσεις της υπαίθρου της Ρόδου με βάση το χειρόγραφο και την εικονογράφηση του J. Hedenberg (1854) καθώς και τις εντυπώσεις άλλων περιηγητών του 19ου αιώνα* (Τχ. 24). 24, 471–516.
- Štereva I. (2009). Amphorae from Early Byzantine Town Tsoida). Στο Petrunova B., Aladžov A., & Vassileva E. (Επιμ.), *Laurea. In honorem Margaritae Vaklinova*. (σσ. 83-88.).
- Stinga I. (1998). *La vie économique de Drobeta durant les siècles II^{em} es–VI^{em} es ap. J.-C.*
- Summers G. D. (2001). Keykavus Kale and associated remains on the Kerkenes Dağ in Cappadocia, Central Turkey. *Anatolia Antiqua IX*, 39–60.
- Talbot A. - M. (2000). Byzantine monasticism and the liturgical arts. Στο Perny O. Z. (Επιμ.), *Perceptions of Byzantium and its neighbors (843-1261)*. (σσ. 22–39). The Metropolitan Museum of Art.
- Tanulas T. (2001). Η οχύρωση της αθηναϊκής Ακρόπολης από τους Φράγκους σε συνάρτηση με τα κάστρα των σταυροφόρων στη Μέση Ανατολή και την Κύπρο. Στο Papageorgiou A. (Επιμ.), *Πρακτικά του Τρίτου Διεθνούς Κυπριολογικού Συνεδρίου (Λευκωσία, 16- 20 Απριλίου 1996)*.: τ. Β (σσ. 13–83). Μεσαιωνικό Τμήμα. Nikosia, Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών.
- Taylor A. (2001). The walls of Ani: Sign as function. Στο Cowe P. (Επιμ.), *Ani. World architectural heritage of a medieval Armenian capital*. Peeters.
- Teicu D. (2009). La fortification en terre de Giera. Στο Sirbu V & Luca C . (Επιμ.), *Miscellanea Historica et Archaeologica in Honorem Professoris Ionel Căndea*. (σσ. 99-104.).
- The Origins of Istanbul city walls. Überblicksartikel zur Stadtmauer, ohne wissenschaftlichen Wert. (2009). Στο *Der umkämpfte Ort – von der Antike zum Mittelalter Beihefte zur Mediaevistik* (τ. 10, σσ. 49-60.).
- Theocharidou K. (2004). The Walls of Thessaloniki: Evidence from Brickstamps. Στο Sayi O. (Επιμ.), *Metin Ahunbay'a Armagan. Bizans Mimari Üzerine Yazılar*. (σσ. 221–235). Ege Yayinlari.
- Thocharides P. L. (1999). Οχυρώσεις και άμυνα των βυζαντινών μοναστηριών. *Δέκατο Ένατο Συμπόσιο*

Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης. Αθήνα, 7, 8 και 9 Μαΐου 1999. Πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων., 42.

- Tok Bayrakal E. (χ.χ.). On ikinci ve on üçüncü yüzyılların sosyopolitik ortamında yeşeren bir savunma ağı: “Neokastra” (A defensive network rising in the sociopolitical setting of the twelfth and thirteenth centuries: Neokastra). Στο Ödekan A., Akyürek E., & Necipoğlu N. (Επιμ.), *On ikinci ve on üçüncü yüzyıllarda Bizans dünyasında değişim / Change in the Byzantine world in the twelfth and thirteenth centuries*. (σσ. 303-311.). Vehbi Koç Vakfı.
- Torbatov S. B. (2000). *Die spätantike Stadt Zaldapa*. Alea.
- Totev K. (2010). Bronze matrix with the Virgin Nikopoios from the fortress of Shumen [Northeastern Bulgaria]. Στο Borisov B. (Επιμ.), *ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ ‘СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ’ И БЪЛГАРСКАТА АΡΧΕΟΛΟΓΙΑ 1 (Veliko Tarnovo University ‘St. St. Cyril and Methodius’ and Bulgarian archaeology, vol. 1)* (σσ. 609–611). Universitetsko izdatelstvo «St. St. Cyril and Methodius».
- Totev K., Dermendžiev E., Karailiev P., & Koseva D. (2010). *Archaeological researches on medieval town Trapezitsa. North sector: North tower, North gateway, Military building, Western fortified wall, Smithery, Church No 19 and Central square. Excavations 2007 – 2009. Vol. 1*. Izdatelstvo «Faber».
- Tsanana Ai. & Doukas K. (2009). Βυζαντινά νομίσματα από τη Βρύα Χαλκιδικής. Στο Drugu S. (Επιμ.), *Κερμάτια Φιλίας. Τιμητικός τόμος για τον Ιωάννη Τουράτσογλου*. (σσ. 517-539.). Υπουργείο Πολιτισμού/Νομισματικό Μουσείο.
- Tsigonaki Ch. (2007). *Les villes crétoises aux VIIe et VIIIe siècles: L’apport des recherches archéologiques à Eleutherna*. (85.). 85., 263-297.
- Tsures K. & Mprikas A. (2002). Το φρούριο του Πυθίου και το έργο της αποκαταστάσεως του. Προκαταρκτική ανακοίνωση. *12η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων*.
- Tsures K. & Mprikas A. (2006). *Βυζαντινές οχυρώσεις στον Έβρο*. (Τχ. 26). 26, 153–209.
- Türker A. C. (2007). *The Gallipoli (Kallipolis) castle in the Byzantine period*. (Τχ. 28). 28, 55–66.
- Turnbull S. (2004a). *The walls of Constantinople AD 324–1453*.
- Turnbull S. (2004b). *The walls of Constantinople AD 324–1453*. Osprey.
- Uggeri G. (2006). I castra bizantini in Sicilia. Στο Jacob A., Martin J., & Noye G. (Επιμ.), *Histoire et culture dans l’Italie byzantine. Acquis et nouvelles recherches*. (σσ. 319-336.). École française de Rome .
- Uggeri G. (2007). Le fortificazioni bizantine in Sicilia. Στο Laudizi G. & Vox O. (Επιμ.), *Satura rudina. Studi in onore di Pietro Luigi Leone*. (σσ. 277-296.). Pensa Multimedia.

- Uggeri G. (2010). Proposta di inquadramento diacronico dei “castra” bizantini in Sicilia. Στο Congiu M., Modeo S., & Arnone M. (Επιμ.), *La Sicilia bizantina. Storia, città e territorio. Atti del VI Convegno di studi. Triskeles. Collana di Studi Archeologici. Caltanissetta.* (σσ. 189–205). Salvatore Sciascia.
- Vagalinski L. (2003). Ne varietatem timeamus – über die Chronologie des spätantiken Kastells Iatrus an der unteren Donau (Objekt XLIV). *Archaeologia Bulgarica* 7, 43–82.
- Vann R. L. & Leadbetter B. (2007). The fortifications of Aperlae in Lycia. Στο Dörtük K. & Kahya T. (Επιμ.), *Uluslararası Likya Sempozyumu 07 –10 Kasım 2005 Antalya. Sempozyum Bildirileri (The 3rd Symposium on Lycia, 07 – 10 November 2005, Antalya. Symposium proceedings).* (σσ. 847–859).
- Vassallo S. (2010). Il territorio di Castronovo di Sicilia (PA) in età bizantina e le fortificazioni del Kassar. Στο Congiu M., Modeo S., & Arnone M. (Επιμ.), *La Sicilia bizantina. Storia, città e territorio. Atti del VI Convegno di studi. Triskeles. Collana di Studi Archeologici.* (σσ. 259–276). Salvatore Sciascia.
- Verussi-Iosepescu R. (2003). A fost Enisala un castel bizantin? (Est-ce que Enisala fût un château byzantin?). Στο Candea I., Candea P., & Lazur Gh. (Επιμ.), *Închinare lui Petre S. Năsturel la 80 de ani.* (σσ. 57–63). Muzeul Brăilei – Editura Istros.
- Vionis A. K. (2006). *The thirteenth-sixteenth-century Kastro of Kephalos: A contribution to the archaeological study of medieval Paros and the Cyclades* (Τχ. 101). 101, 459–492.
- Vladimirova-Aladžova D. (2008). *Newly found mediaeval weight standards.* (Τχ. 7/2). 7/2, 56-62.
- Vroom J. (2005). Pottery finds from a ‘cess-pit’ at the southern wall in Durrës, central Albania. Στο Bchlendorf-Arslan B., Uysal A. O., & Witte-Orr J. (Επιμ.), *Çanak. Late antique and medieval pottery and tiles in Mediterranean archaeological contexts, Proceedings of the First International Symposium Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Archaeological Contexts.* (σσ. 319-334).
- Welsby Sjoström I. (1998). The cemetery and the fort. *Sudan & Nubia* 2, 30–34.
- Westphalen S. & Knötzele P. (2004). Water supply of Resafa, Syria. Remarks on the chronology of the big cisterns. Στο Bienert H.-D. & Häser J. (Επιμ.), *Men of dikes and canals. The archaeology of water in the Middle East. International Symposium held at Petra, Wadi Musa (H. K. of Jordan) 15–20 June, 1999.* (σσ. 345–354). Leidorf.
- Wright G.H.R. (2007). *Beyce Sultan—A Fortified Settlement in Byzantine Phrygia.* (Τχ. 33). 33, 143–168.
- Yotov V. (1995). Monnaies et sceaux de la forteresse Skala” du haut moyen âge, la Dobroudja du Sud. *Dobroudja* 12, 180–185.
- Zahariade M. (1997). The civitas and the castra on the ripa Danubii in the 4 th-6th centuries A.D. Στο Biernacki A. B. & Pawlak P. (Επιμ.), *Late Roman and early Byzantine cities on the lower*

Danube from the 4th to the 6th century A.D. (σσ. 9–12). Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Zekos N. (2006). Ο λεγόμενος πύργος της Απολλωνίας και ο κτήτωρ του. Στο *Δώρον. Τιμητικός τόμος στον καθηγητή Νίκο Νικονάνο*. (σσ. 57-67.). Δ' Τομέας Τμήματος Αρχιτεκτόνων της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ., 10η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους.

Zurawski B. (1998). Pliny's 'Tergetum' discovered. *Sudan & Nubia* 2, 74–81.

Zurawski B. (1999). Dongola Reach. The southern Dongola Reach survey, 1998. *Polish Archaeology in the Mediterranean (Reports 1998)*, 10, 149–160.